

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.I.Rusu)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S.Procopciuc, D.Stănilă, D.Corolevschi)

DECIZIE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Singureni,
persoane terțe Țurcan Ion, Verhovețchi Vitali privind abrogarea Deciziilor Consiliului
sătesc Singureni nr.03/03 din 30.06.2020 „Cu privire la abrogarea Deciziei nr.05/04
din 29.09.2017 cu privire la atribuirea în arendă a fondului de rezervă” și nr. 05/01 „Cu
privire la modificarea Deciziei 03/03 din 30.06.2020 cu privire la abrogarea Deciziei
nr.05/04 din 29.09.2017 cu privire la atribuirea în arendă a fondului de rezervă”,
împotriva încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 03 septembrie 2020, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a înaintat
acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului sătesc Singureni,
persoane terțe Țurcan Ion, Verhovețchi Vitali privind abrogarea Deciziilor Consiliului
sătesc Singureni nr.03/03 din 30.06.2020 „Cu privire la abrogarea Deciziei nr.05/04
din 29.09.2017 cu privire la atribuirea în arendă a fondului de rezervă” și nr. 05/01 „Cu
privire la modificarea Deciziei 03/03 din 30.06.2020 cu privire la abrogarea Deciziei
nr.05/04 din 29.09.2017 cu privire la atribuirea în arendă a fondului de rezervă”.

Prin hotărârea Judecătoria Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021 a fost
respinsă acțiunea în contencios administrativ depusă de Oficiul teritorial Bălți al
Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Singureni, persoane terțe Țurcan Ion,
Verhovețchi Vitali privind abrogarea Deciziilor Consiliului sătesc Singureni nr.03/03
din 30.06.2020 „Cu privire la abrogarea Deciziei nr.05/04 din 29.09.2017 cu privire la
atribuirea în arendă a fondului de rezervă” și nr. 05/01 „Cu privire la modificarea
Deciziei 03/03 din 30.06.2020 cu privire la abrogarea Deciziei nr.05/04 din 29.09.2017
cu privire la atribuirea în arendă a fondului de rezervă” (f.d.67, 77-84).

La 16 februarie 2021, cu respectarea termenului de atac prevăzut de art. 232 alin.
(1) Codul administrativ, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus apel
nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie
2021, invocând motive de ilegalitate și netemeinicie (f.d.88-89).

La 26 mai 2021 Judecătoria Drochia (sediul Central) a expediat în adresa părților, inclusiv a apelantului, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat copia hotărârii motivate (f.d.87), hotărâre care a fost recepționată de către reprezentantul Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat la 02 iunie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.99).

La 26 mai 2021 cauza a fost expediată în adresa Curții de Apel Bălți, fapt despre care au fost informate părțile.

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată din 21 octombrie 2021 avocatul Igor Ciuru acționând în interesele lui Verhovețchi Vitali în temeiul art. 45-47, art. 203 și art. 205 alin. (5) Cod administrativ a depus o cerere de alăturare la apelul înaintat de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva hotărârei Judecătoria Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021 (f.d.135).

La data de 06 ianuarie 2022 în adresa instanței a parvenit cererea de apel motivat depusă de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva hotărârei Judecătoria Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și cererea de alăturare la apel depusă de către Verhovețchi Vitali împotriva hotărârii Judecătoria Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021.

La 18 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva încheierii din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a invocat că instanța de apel la emiterea încheierii a admis alte încălcări decât cele indicate la art.432 alin. (3), care constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus la soluționarea greșită a cauzei și în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor terțe.

A indicat Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat că la 10 februarie 2022 cu nr.1303/OTr 152 a solicitat Curții de Apel Bălți copia foii dosarului nr. 99 care conține avizul de recepționare a hotărârii Judecătoria Drochia (sediul central) din 22.01.2021.

Astfel, fiind recepționate copiile solicitate pe cauza civilă nr. 3a-100/21 a fost constatat că Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a recepționat o altă hotărâre emisă de Judecătoria Drochia, sediul Central, la aceeași dată, care nu are tangență cu hotărârea solicitată de fapt (copiile de pe avizul cu nr.DS8001598343AS se anexează), fapt confirmat și prin înscrisul din Registrul de intrare al Oficiului, unde este indicat conținutul plicului și anume copia hotărârii din 22.01.2021 dosar nr. 3-128/2020 expediat de către Judecătoria Drochia, (sediul central) cu numărul de ieșire 10142 din 26.05.2021, iar pe scrisoarea dată întâmplător sau nu a fost anexat același aviz de pe scrisoarea recomandată (nr.DS8001598343AS).

Prin urmare, se demonstrează că eronat a fost anexat la materialele cauzei avizul invocat supra, motiv din care instanța de apel eronat a respins cererea de apel depusă de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, precum că a fost depusă peste termen.

Totodată, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a reiterat că nu a primit copia hotărârii motivate solicitate prin scrisorile oficiului nr. 1303/OT-1-498 din 20.05.2021 și nr. 1303/OT1-738 din 26.07.2021).

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea

contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 27 ianuarie 2022, fiind notificată Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat la data de 04 februarie 2022 prin intermediul adresei electronice (f.d.177).

Astfel, recursul depus la data de 18 februarie 2022 de către Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind actele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și de a menține încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat din considerentele ce urmează.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Materialele cauzei atestă că, prin hotărârea Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021 a fost respinsă acțiunea în contencios administrativ depusă de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Singureni, persoane terțe Țurcan Ion, Verhovețchi Vitali privind abrogarea Deciziilor Consiliului sătesc Singureni nr.03/03 din 30.06.2020 „Cu privire la abrogarea Deciziei nr.05/04 din 29.09.2017 cu privire la atribuirea în arendă a fondului de rezervă” și nr. 05/01 „Cu privire la modificarea Deciziei 03/03 din 30.06.2020 cu privire la abrogarea Deciziei nr.05/04 din 29.09.2017 cu privire la atribuirea în arendă a fondului de rezervă”.

La 16 februarie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Codul administrativ, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021, invocând motive de ilegalitate și netemeinicie (f.d.88-89).

Ulterior, la 26 mai 2021 cauza a fost expediată în adresa Curții de Apel Bălți, fapt despre care au fost informate părțile.

La data de 06 ianuarie 2022 în adresa instanței a parvenit cererea de apel motivat depusă de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva hotărârei Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021.

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată din 21 octombrie 2021 avocatul Igor Ciuru acționând în interesele lui Verhovețchi Vitali în temeiul art. 45-47, art. 203 și art. 205 alin. (5) Cod administrativ a depus o cerere de alăturare la apelul înaintat de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva hotărârei Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021 (f.d.135).

Prin încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și cererea de alăturare la apel depusă de către Verhovețchi Vitali.

Instanța de apel a indicat că necătând la faptul că Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a fost informat despre necesitatea prezentării apelului motivat în termen de 30 zile de la notificare, adică până la 02 iulie 2021, inclusiv, pe când Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus apelul motivat la data de 06 ianuarie

2022, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art.232 alin. (2) Cod administrativ. Or, legiuitorul a determinat că dreptul la depunerea apelului motivat este limitat la un anumit interval și anume 30 de zile de la notificarea hotărârii motivate.

Într-o altă ordine de idei, instanța de apel a conchis că prin prisma prevederilor art. 65 alin. (1)-(3) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

După 6 luni de la expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acțiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepția cazului când acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forței majore.

Iar, din dispoziția art. 237 alin. (1) Cod administrativ, rezultă că prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului. Din sensul normei de drept enunțate, instanța de apel a reținut că, apelantul șeful Oficiului Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Vladimir Rusu care de fapt a omis exercitarea termenului de atac în interiorul termenului stabilit de legiuitor, nu a utilizat la depunerea cererii de apel - dreptul și obligația de a solicita repunerea sa în acest drept, acțiune ce nu poate fi exercitată de instanța de apel din oficiu.

Instanța de recurs consideră că încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost emisă cu respectarea normelor de drept procedural, pertinente și relevante speței și urmează a fi menținută.

Cu referire la apelul depus de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, instanța de recurs relevă următoarele.

Conform art.232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În sensul art. 236 alin. (1) Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. e) Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când, motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

La 16 februarie 2021, cu respectarea termenului de atac prevăzut de art. 232 alin. (1) Codul administrativ, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021, invocând motive de ilegalitate și netemeinicie (f.d.88-89).

La 26 mai 2021 Judecătoria Drochia (sediul Central) a expediat în adresa părților, inclusiv a apelantului, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat copia hotărârii motivate (f.d.87), hotărâre care a fost recepționată de către reprezentantul Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat la 02 iunie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.99).

Conform art. 97 alin.(1)-(3) Cod administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; și c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Însă, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a depus apelul motivat la data de 06 ianuarie 2022, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art.232 alin. (2) Cod administrativ. Or, legiuitorul a determinat că dreptul la depunerea apelului motivat este limitat la un anumit interval și anume 30 de zile de la notificarea hotărârii motivate.

Mai mult, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că la 26 mai 2021 prima instanță a plasat hotărârea motivată pe pagina web a Judecătoriei Drochia, devenind astfel publică și opozabilă tuturor, prin urmare, invocarea necunoașterii nu poate opera.

În astfel de circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Bălți corect a apreciat incidența la caz a prevederilor art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ și a declarat inadmisibil apelul depus de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

Este cert că recurentul, recepționând la 02 iunie 2022 hotărârea motivată a instanței de fond, nu s-a conformat prevederilor legale și nu a depus motivarea apelului în termenul stabilit la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție denotă că recurentul nu a depus diligența necesară în vederea valorificării dreptului său de acces la instanță.

În acest context, instanța de recurs remarcă că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementările referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmăresc să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În lumina acestor circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 22 ianuarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, instanța de recurs apreciază ca neviabil argumentul invocat de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, precum că nu a primit copia hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul Central) din 22 ianuarie 2021 solicitată prin scrisorile oficiului nr. 1303/OT-1-498 din 20.05.2021 și nr. 1303/OT1-738 din 26.07.2021).

Or, conform avizului de recepție (f.d.99), Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat i-a fost comunicată hotărârea instanței de fond, motivată la 02 iunie 2021, iar apelul motivat a fost depus la data de 06 ianuarie 2022, fapt ce denotă exercitarea acestei căi de atac cu încălcarea termenului stabilit de art.232 alin. (2) Cod administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Astfel, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art.24 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți este adoptată în conformitate cu normele de drept, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și se menține încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru